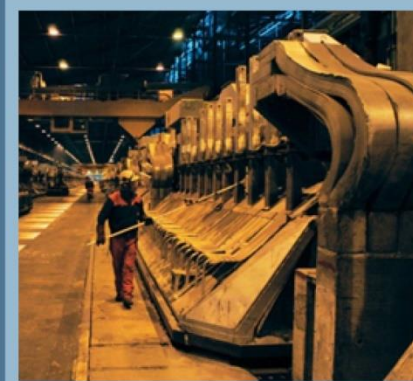

SOGN OG FJORDANE
FYLKESKOMMUNE

HYDROGENREGION SOGN OG FJORDANE

- Ein lab for hydrogenbaserte verdikjeder

Transport- og kommunikasjonskomiteen 26.januar 2018

Elisabet Kjerstad Bøe

Kvifor hydrogen?

HYDROGENREGION SOGN OG FJORDANE

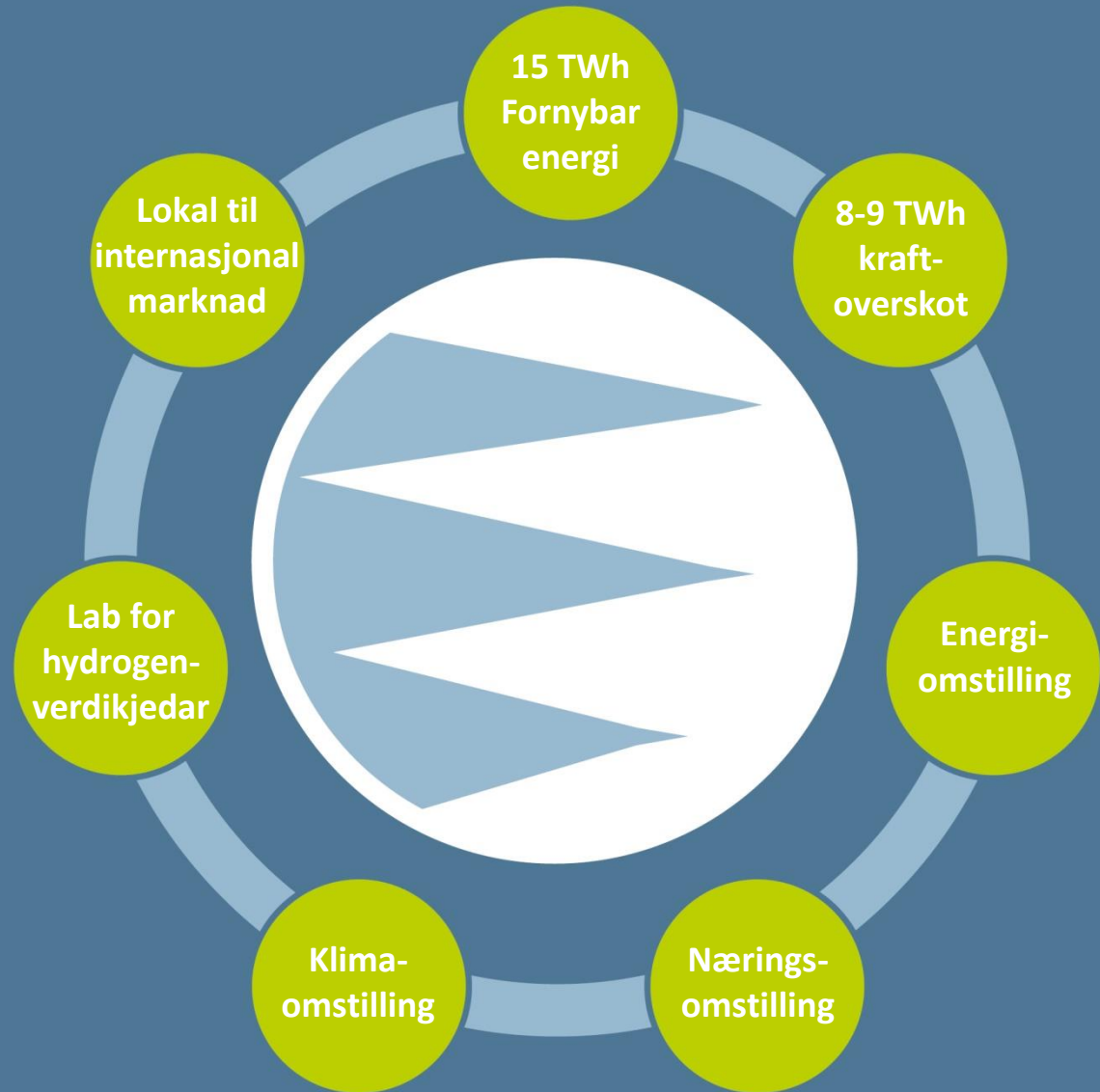

KILDE: GREENSTAT

HYDROGENREGION SOGN OG FJORDANE

KILDE: GREENSTAT

Hydrogen-verdikjeda

HYDROGENREGION SOGN OG FJORDANE

KILDE: GREENSTAT

POWER/H2 PRODUCTION

LOGISTICS

ENERGY INFRASTRUCTURE

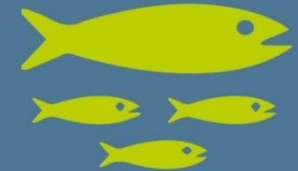
ZERO/LOW EMISSION
POWER SYSTEMS

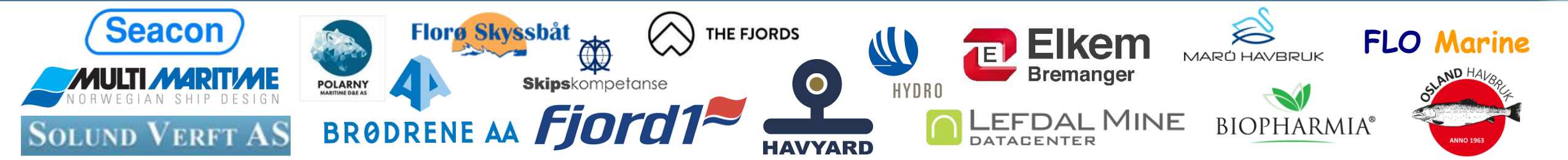
ZERO/LOW EMISSION
SHIPS

ZERO/LOW EMISSION
INDUSTRY

ZERO/LOW EMISSION
FISH FARMS

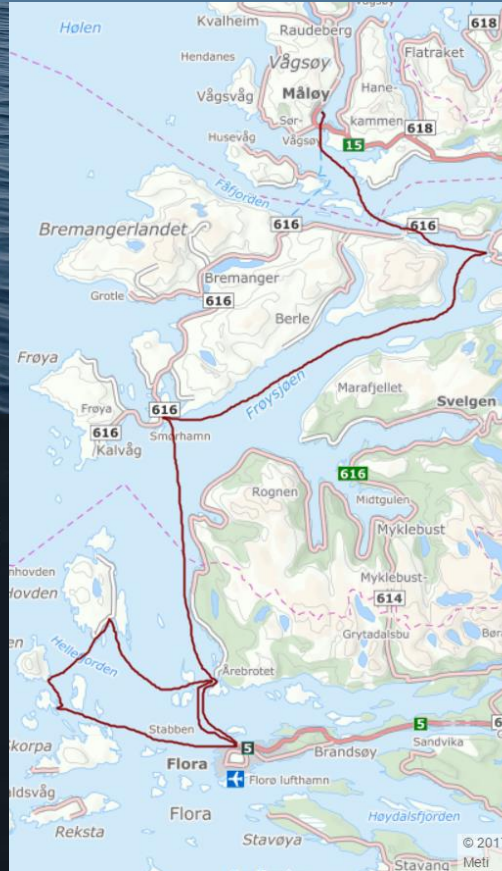
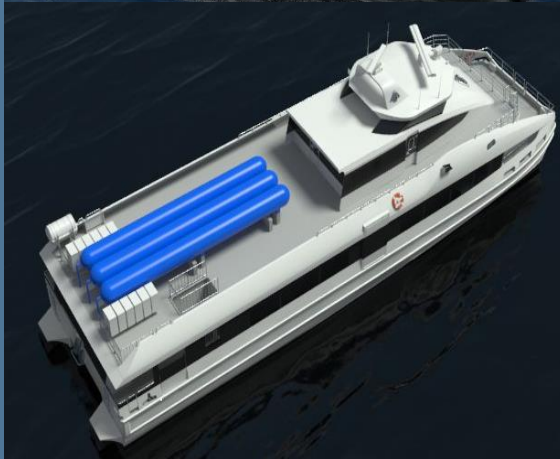
Hydrogen Region SF

HYDROGENREGION SOGN OG FJORDANE

KILDE: GREENSTAT

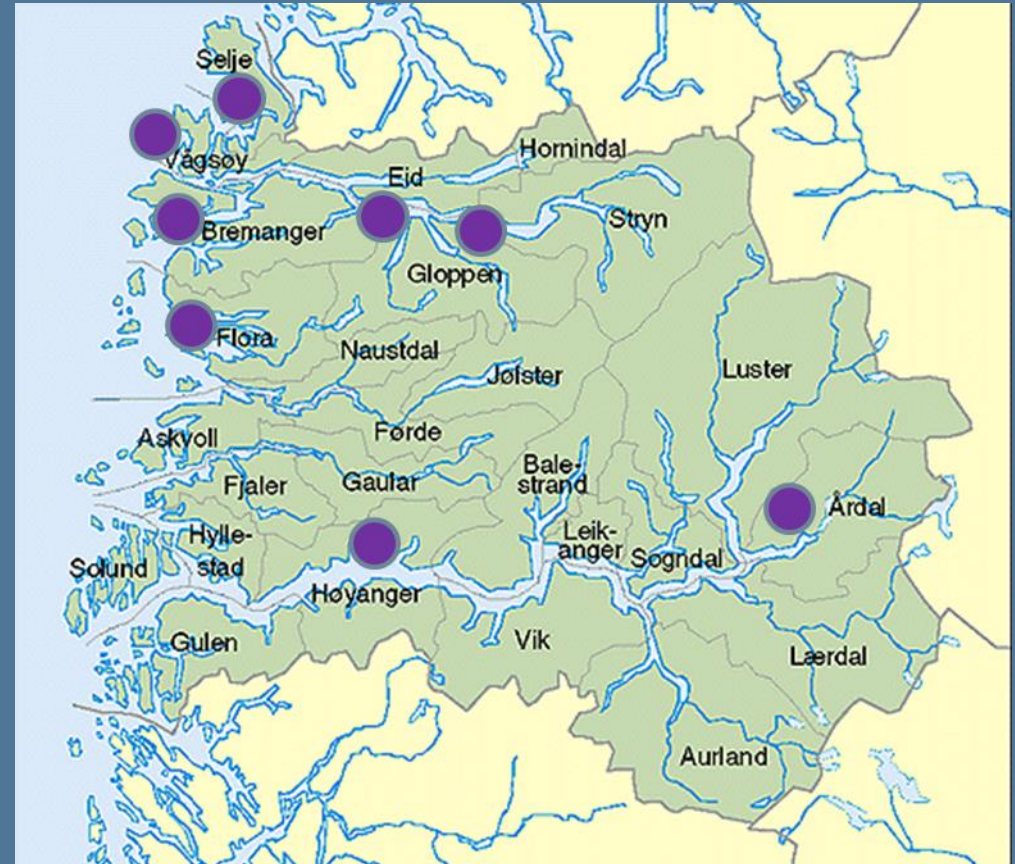
1 Støtteordning utviklingsprosjekt

- Hydrogendriven hurtigbåt
- Mikronett med hydrogen
- Hydrogen frå bølgekraft
- Hydrogendriven arbeidsbåt for oppdrett
- Hydrogen til industri og eksport

- Hydrogen i tungtransport på veg
- Hydrogen i energisystem for oppdrett
- Industriell bruk og bunkring i hamn

- Sparebankstiftinga Sogn og Fjordane

2 Kommunesamarbeid

- Selje, Vågsøy, Bremanger, Flora, Høyanger, Gloppen, Eid og Årdal
- Ei verktøykasse som set kommunane i stand til å vurdere, planlegge og gjennomføre hydrogenprosjekt lokalt
- Tekniske problemstillingar, produksjon og distribusjon, sikkerheit og opplæring, areal og transportplanlegging, miljøkrav, økonomi og potensielle brukargrupper
- Midlar frå Miljødirektoratet (Klimasats)

3 Kompetansestrategi for fylket

- Kartlegging av kompetansebehov i næringslivet
- Kople mot relevant planverk og strategiar i fylket
- Tiltak retta mot vidaregåande opplæring- mekaniske fag, TIP, elektronikk, realfag
- Tiltak retta mot høgskule, fagskule og vidareutdanning
- Eigne satsingar mot næringslivet
- Kompetanseheving i offentleg forvaltning

4 Nettverk og samarbeid

- Vestlandssamarbeid, neste steg er strategiprosess 2018, leia av SF
- Fylkesnettverk for hydrogen, SF tok initiativet og har presidentskapet i 2018
- SF leiar eit nord-atlantisk nettverk med partnerar frå Orknøyane, Island, Canada og Færøyane
- SF sit i styringsgruppa for maritim hydrogenteknologi i FCH JU
- Medlem i IEA HIA (Task 39) Maritime Hydrogen Technology

Vi trenger også en god hydrogensatsning

Fem forutsetninger

1. Grunnleggende fyllestasjonsnettverk innen 2020
2. Lokal elbilpolitikk som også fremmer hydrogen
3. Tett offentlig-privat dialog for oppbygging av lokale markeder
4. Videreføre fulle elbilfordeler for hydrogenbiler
5. Støtte til innkjøp av hydrogenbiler

5 Formidling og kunnskap

- Hydrogen Region Sogn og Fjordane på nett www.sfj.no/hydrogen
- Hydrogen Region Sogn og Fjordane på Facebook <https://www.facebook.com/HydrogenSF/>
- To større konferansar i Florø, fleire seminar og samlingar
- Formidling gjennom innlegg på seminar og konferansar nasjonalt og internasjonalt
- Rapportar og FoU-prosjekt – maritime hydrogenmulegheiter i SF, framtidig hydrogenøkonomi på Vestlandet, innkjøpsprosess hydrogen i hurtigbåtar

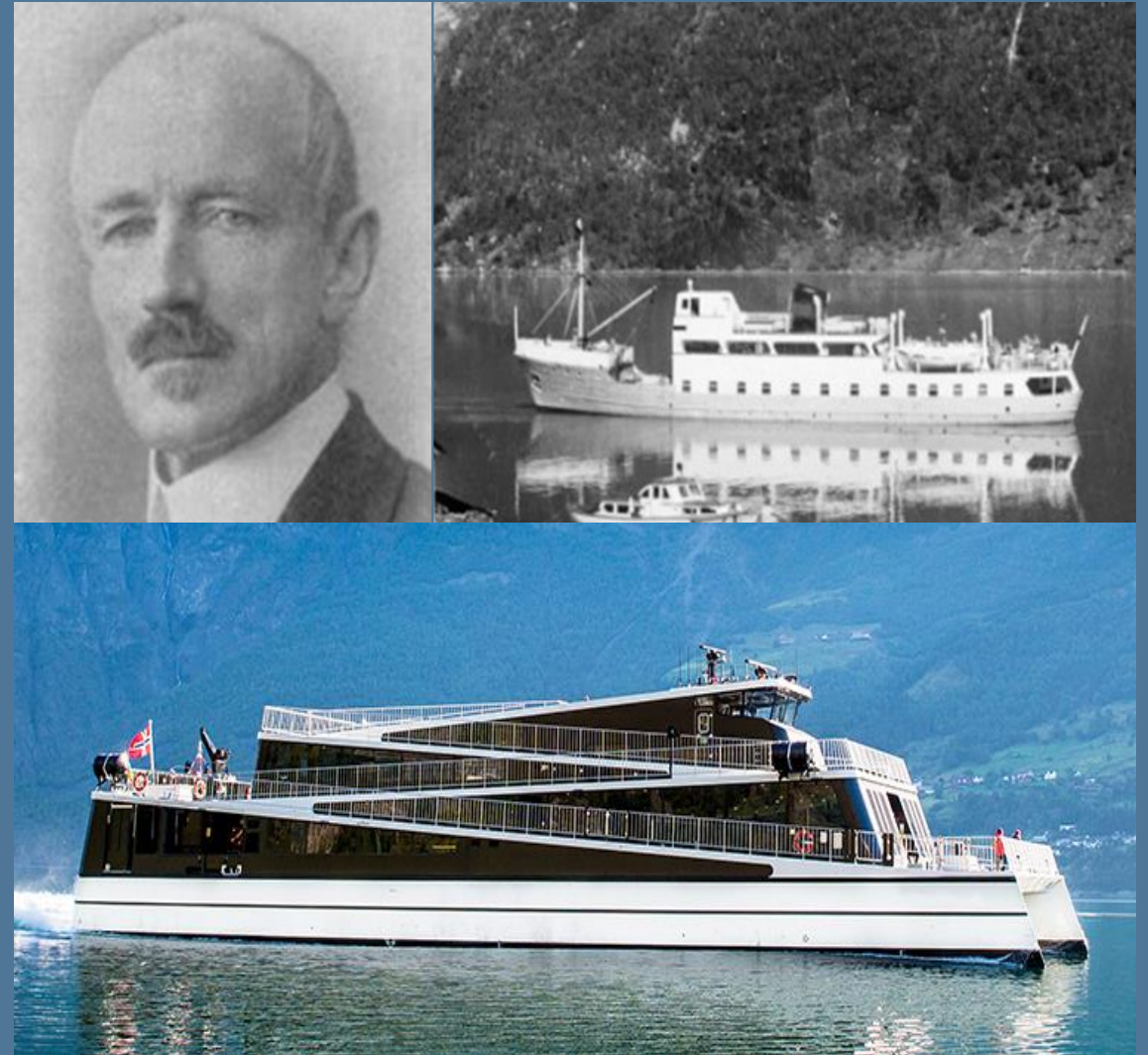
EKOHYD-prosjektet

HYDROGENREGION SOGN OG FJORDANE

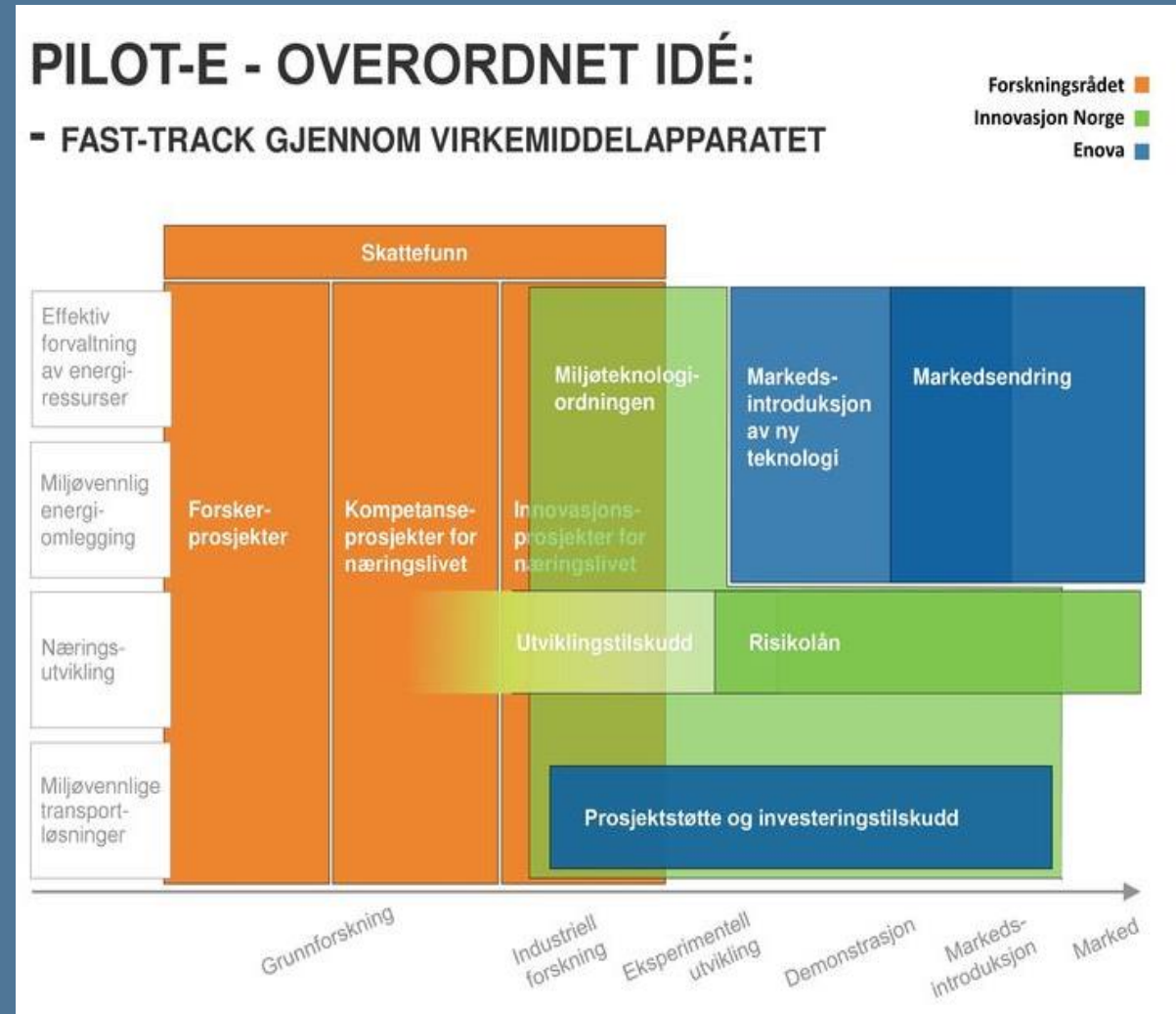

KILDE: GREENSTAT

- Partnerskap mellom Sogn og Fjordane fylkeskommune, Nordland fylkeskommune, Vestlandsforskning, Nordlandsforskning og Maritim Foreining Sogn og Fjordane
- ***Bruk av offentlege innkjøp for effektiv og optimal implementering av nullutslepp (hydrogen) i hurtigbåttrafikk (EKOHYD)***
  - a. Strekningsanalyse SF og Nordland
  - b. Miljøkriterier for innkjøp
- Tett samarbeid med utviklingsprosjekt for hurtigbåt i Trøndelag fylkeskommune
- Visjonen om ein karbonfri kollektivtransport i fjordane lever framleis!

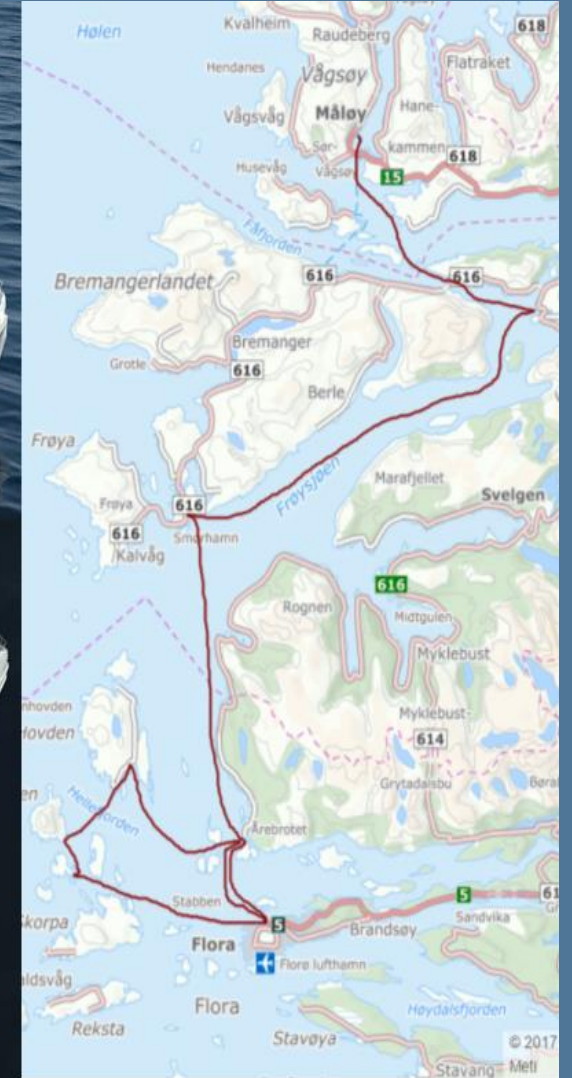
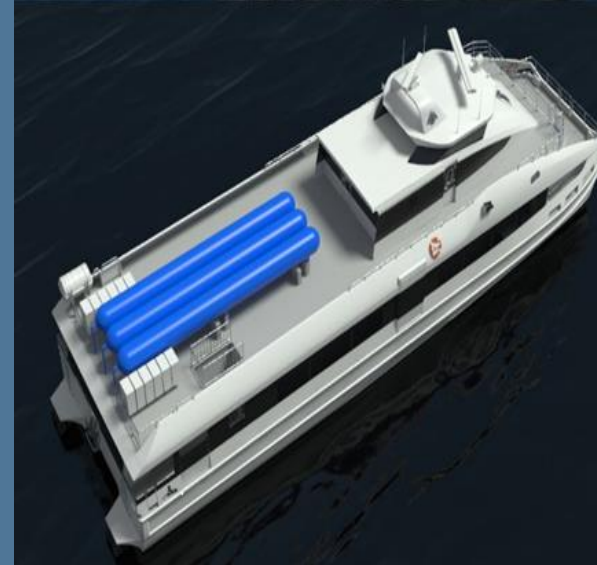
- Strekningsanalyse framleis under utarbeiding - ruter over 10 nm og avgrensa mulegheit for lading -> hydrogen framfor batteri
- Mulegheiter og barrierar i innkjøpsregimet og verkemiddelapparatet:
  - Flexibiliteten og dialogkriteriet i lovverket vert for lite nytta grunna mangel på kunnskap om mulegheitene
  - Fylka har behov for både teknisk og miljømessig kunnskap, kunnskap om innkjøpsprosessen, regelverket og samfunnsmessige konsekvensar
  - Behov for samordning av offentlege verkemiddel – stort potensiale for utvikling
  - Fordelingsnøkkelen i rammetilskotet bør justerast for innfasing av ny teknologi

- Ei rekke aktørar er intervjuja om behovet for omstilling, mulegheiter og barrierar, kompetansenivå osv:
  - Opplever «større trykk» på ferje enn på hurtigbåt – kvifor?
  - Innkjøpsregimet må kunne handtere operatør og bestillar sin risiko knytt til kostnader, kontraktslengde, endringar og avvik undervegs, utløysing av opsjonar og fartøyets levetid ved innfasing av ny teknologi
  - I tillegg skal miljøkrava balanserast, og det vert krevjande for innkjøpar å «treffe» marknaden
  - Behovet for infrastruktur vert best løyst gjennom privat/offentleg samarbeid

- Særlege funn om hydrogen i hurtigbåttrafikk:
  - For lite fokus på barrierar så langt (ingen regelverk, høge kostnader)
  - Innkjøpsregimet klarer ikkje å redusere risiko for reiarlaga monaleg («ingen tør bygge»)
  - Verkemiddelapparatet favoriserer batterielektrisk framdrift
  - Utvikling på området krev offentleg innsats! CO2-fond og direkte løyving til ein fylkeskommune for første ruta er nemnt som mulege løysingar

Takk for meg!

Elisabet Kjerstad Bøe
Prosjektleder
Hydrogen Region Sogn og Fjordane
Sogn og Fjordane fylkeskommune
Elisabet.Kjerstad.Boe@sfj.no
+47 91 59 15 48

Jan Henrik Nygård, styreleiar GKP7H2

The Norwegian Hydrogen Powered Speed Passenger Ferry

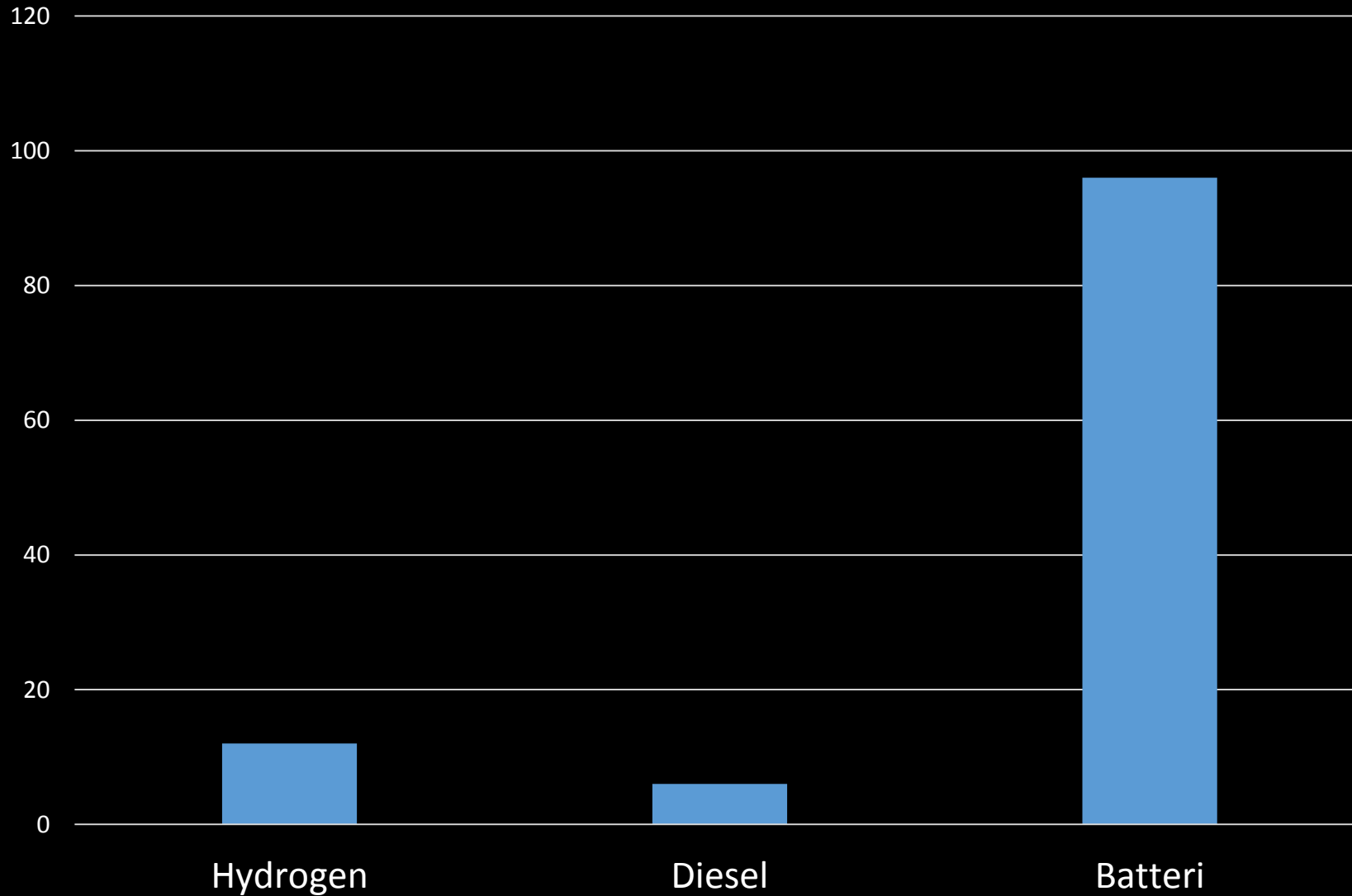
Transport- og kommunikasjonskomiteen, Sogndal 26.01.2018

Brødrene Aa - MANCRAFT - Florø skyssebåt - Flora municipality

Vekt ulike energisystem

Mulegheiter

- Driftsfase – pris hydrogen vs diesel
  - prissetting nullutslepp
  - prissetting helse- og miljøprofil
  - oppstartskompensasjon dei første driftsåra
- Incentiv – fremje maritim hydrogenbruk
  - fritak el-avgift maritim hydrogenproduksjon
  - fritak hamneavgifter, kontrollavgifter etc
  - sukseshonorar pr båt/driftsår
  - sukseshonorar ruteproduksjon
- Statsbudsjettet 2019

Takk

Jan Henrik Nygård
Styreleiar GKP7H2

Hamregata 36, 6900 Florø

+47 480 13 161

jan.henrik@norblikk.no